

Šteja vsak letnik
in velja s poštno
oplatilno v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za leto 1904. —
za pol leta 2.—
za tretje leto 1.—

Naročnina se pošilja
opremljena v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Redniški katol. ti-
šovnega društva do-
ljuje list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo tisti dobi
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 34.

V Mariboru, dne 20. avgusta 1903.

Tečaj XXXVII.

Tretji mladeniški shod.

Predvečer.

Petrovče so se praznično oblekle. Raz
hiše so viselo narodne in cesarske zastave.
Na sredi vasi je bil postavljen slavalok,
okrašen z zelenjem, na katerem se je čital
napis: Srčno pozdravljeni, mladeniči sloven-
ski! Ko pa je mrak legel na zemljo, zažarele
so v oknih mnogobrojne lučice, Petrovčani
so namreč napravili razsvetljavo na čast
slovenskim mladeničem.

Prihod mladeničev.

Že na predvečer so prihajali mladeniči;
največ je bilo Frankolčanov, kateri so bili
okrašeni z narodnimi znaki. Prišli so v lepem
sprevodu in peli lavretanske litanije. Drugo
jutro so prihajali mladeniči od vseh strani;
nekateri so prišli peš, drugi so se pripeljali
z železnico ali na zelenjem in narodnimi
trobojnimi okrašenih vozovih; tretji so
prikorakali v sprevodih. Št. Jurčani ob Taboru
so prišli z zastavo, št. Jurčani ob južni
železnici so prišli v spremstvu vrlih ondotnih
tamburašev. Bili so navzoči mladeniči iz cele
Savinjske doline in celjske okolice, iz Konjic
itd. Vseh skupaj je bilo gotovo precej nad
tisoč, prisotnih je bilo pa tudi veliko očetov,
kar je veselo znamenje, da se zanimajo za
mladeniško gibanje.

V cerkvi.

Kmalu po deveti uri je bilo skupno sv.
obhajilo, katerega se je udeležilo veliko šte-
vilo mladeničev. Slavnostni govor je imel
preč. g. dr. Ant. Medved iz Maribora. Go-

voril je prepričevalno le z njemu lastno
navdušenostjo. Pohvalil je mladeniče, da
javno kažejo svoje krščansko prepričanje ter
jim je priporočil pet čednostij: pobožnost,
čistost, modrost, zmernost in stanovitnost.
Za vsako teh čednostij jim je navajal kot
vzglede sledeče svetnike: sv. Janeza Berhmans,
sv. Alojzija Goncaga, sv. Stanislava Kostka,
sv. Antona puščavnika in sv. Sebastijana.
Slovesno sv. mašo je imel gosp. Al. Kokelj.
Petrovski cerkveni zbor je prav lepo pel, za
kar mu bodi tu izrečena pristrčna zahvala!

Slavnostno zborovanje.

Slavnostno zborovanje se je vršilo na
vrtu g. Kavčiča. Vili petrovski tamburaši so
nam najprej zaigrali »Ljubezen vatrogasca«
in »Liepa naša domovina«, št. Jurški ob
južni železnici pa koračnico »Slava Sloven-
cem«. Na to je narodni župan petrovski, g.
Koren, kot predsednik ondotnega bralnega
društva »Gospodar«, otvoril zborovanje. Po-
zdravil je prav pristrčno navzoče mladeniče
v imenu društva »Gospodar« in v imenu
petrovskih občanov ter je izrazil veliko ve-
selje, da se je ravno v Petrovčah priredilo
tako zborovanje. Rekel je, da naj bo mladina
le vedno navdušena za našo sv. vero in za
ljubo slovensko domovino.

Al. Kokelj je kot sklicatelj shoda prav
pristrčno pozdravil mladeniče ter se jim je
zahvalil, da so se shoda vdeležili v tolikem
številu. Zahvalil se je tudi vsem drugim, ki
so kaj pripomogli k temu, da se je shod
tako veličastno obnesel. V nadaljnjem govoru
je rekel: Mladenič slovenski, bodi zvest svoji

ver! Da smo Slovenci sploh ohranili svojo
narodnost, k temu je največ pripomogla vera,
katero so naši očetje vsekdar in povsod
branili. Dober kristjan je navadno tudi dober
narodnjak. To vidimo tudi dandanes, da se
le tisti Slovenci vežejo z nasprotniki, katerim
ni dosti za vero. Sledimo vzgledom svojih
očetov! Ni se nam treba vere sramovati. Kdo
je avstrijske armade vodil k slavnim zmagam?
Imenitni vojskovodje Tilly, princ Eugen, Ra-
decki, nadvojvoda Karol in Albreht. In ti se
nikdar niso sramovali svoje vere. Zakaj bi
se je sramovali vi, slovenski mladeniči?

Mladenič, bodi zvest svojem cesarju!
Slovenski očetje so že na mnogih bojiščih
prelivali kri za svojega cesarja, zadnjikrat v
Bosni in Hercegovini l. 1878. Tako storite
tudi vi, če vas cesar pokličejo. A ostanite
tudi pri vojaki zvesti veri in slovenskemu
imenu! Mladenič, bodi zvest domovini! Kri-
stus, sv. Pavel nam dajeta lep izgled domo-
vinske ljubezni. Slavni možje kot sv. Ambrož,
Leon XIII. itd. nas spodbujajo k ljubezni do
domovine. Narodi, ki so najbolj verni, so
najbolj pogumno branili domovino pred so-
vražniki kot naši Tirolci v Napoleonovih
vojskah. Buri so vselej molili pred bojem,
pobožni Črnogorci so se junaško borili z
Turki. Mladeniči, ljubite i vi pristrčno svojo
domovino! Podpirajte najprej domačine-
trgovce in obrtnike, zahtevajte povsod pra-
vico za svoj jezik, podpirajte le tiste
časopise, ki ne blatijo naših na-
rodnih svetinj, sv. vere in sloven-
ske narodnosti! Izobrazite se, stojte
vsekdar in povsod trdno za naše narodne

Listek.

Pot do sreče.

Prevel F. L.

(Dalje.)

»Tega ne smem izdati«, odgovori zdrav-
nik, ki se je med tem vsedel na stol, kate-
rega mu je prinesla Jelica.

»Jelica, gotovo nama je zdravnika poslala
Mati božja! Ona nama hoče pomagati, drugače
ne more biti. Ako je tako, gospod doktor,
potem vas nočem izpraševati dalje. Povejte
tedaj neznanemu dobrotniku, da mu naj ti-
sočero Bog povrne, kar stori meni...«

»Že dobro, že dobro«, prekine ji zdravnik
besedo, »zdaj položite nogo na stol, da jo
preiščem.« Odveže ji cunje, s katerimi je
imela obvezano nogo.

»Za božjo voljo, mati!« vsikne nakrat
zdravnik, »s čim pa ste mazali vašo nogo?
To so vendar sama smrdljiva in škodljiva
mazila! Hočete, da vam noga segnije!«

»Jojmine, gospod doktor«, se opravičuje
starka z jokajočim glasom, »ali je res tako
nevarno? Saj sem mazala samo s celečimi
mazili! Najprej z lisičjo, potem z zajčjo, na-
zadnje s kačjo in...«

»In s hudičevim mažom«, ji prekine zdrav-

nik jezo besedo. »Človek bi kar iz kože
kože skočil! Najprej se lečite z vsemi mogo-
čimi in nemogočimi žabami in mazili, iščete
nasvetov pri različnih konjederih, poslušate
vsako staro babo in nazadnje, če vse nič ne
pomaga in je rana vedno hujša, potem seveda
pokličete zdravnika, — zdaj naj on pomaga,
ko je že skoro prepozno. Takoj mi vrzite
vaša mazila skozi okno! — Najprej vam bom
rano dobro izpral in osnažil ter na novo ovil.
Če ubogate moje nasvete, vas zagotovim, da
se bo rana kmalu zacelila.«

Četrte ure pozneje se je odpeljal zdravnik.

»Tako lahko mi je pri srcu«, vzdihne
starka, »kakor da se mi je odvalil težek
kamen. Rana me nič več ne skeli in če
stopim na nogo, ne čutim skoro nobene
bolečine. Vidiš, Jelica, to je naredila tvoja
molitev; gotovo te ima Marija zelo rada.
Vresničile so se besede našega gospoda žup-
nika, ki je večkrat rekel: Če nas Bog tudi
tako ne usliši, zaradi tega ne smemo obupati.
Zdaj pa idi v vas h trgovcu ter nama nakupi
nekaj živeža. Saj veš, kje je shranjen denar.«

Deklica se odpravi hitro na pot. Tako
veselo ji je bilo pri srcu, da bi bila najrajši
skakala ter glasno pela. »O ti dobrotljiva in
ljubezniva mati Marija«, šepetala je, ko je
lahkonogo hitela čez travnik, »iz celega srca
se ti zahvaljujem za tvojo milost. Ti si nama

pomagala. Gotovo boš uslišala tudi mojo
drugo prošnjo, da bo postal Dragomir priden.«

Prestrašena prekine svoje napolglasne
misli, ker ta trenutek stopi iz bližnjega grma
pred njo mlad, krepak fant. Smehlja je stal
pred njo tisti, na katerega je ravnokar mis-
lila, ter jo gledal kako si je opomogla od
svoje strahu.

»Dober dan, Jelica!« jo pozdravi ter ji
poda roko. »Dolgo se že nisva videla! Kako
ti še kaj gre? Kam pa greš?«

»H trgovcu«, mu odgovori ter zarudi,
ker ji je tako krepko stisnil roko, katero je
še vedno držal v svoji. »Moram nekaj na-
kupiti za dom. Pa kaj je s tabo, Dragomir,
kam pa greš s sekiro in v tej obleki?«

»Ni res, se čudiš, ker nisem dozdej nič
delal ter hodil v petek in svetek v nedeljski
obleki«, se nasmehne fant, »je-li, to se ti
čudno zdi. Da, vidiš, Jelica, hočem se od
zdaj naprej poboljšati ter se vrniti na pravo
pot, kakor izgubljen sin v svetem pismu.
Zato sem danes oblekel delavsko obleko ter
grem gledat, kaj delajo hlapci, ki sekajo zgoraj
v gozdu smreke. Oče so vedno nekoliko bo-
lehnili in se ne morejo toliko brigati za posle.
Če jim pa nihče na prste ne gleda, delajo
kar hočejo. Dozdej sem jim seveda delal
slab vzgled, toda zanaprej postane drugače.

svetinja kot trdno stojé že tisočletja naše Savinjske goré.

Drugi govorniki.

Mladenč Franc Žličar iz Št. Jurija ob južni železnici je prinesel pozdrave ondotnega kat. izobraževalnega društva, pozdrave tamburašev in vseh narodnih mladeničev. V govoru je razvijal prav lepe misli: Nove moči smo dobili pri Marijinem oltarju za naše narodno delovanje. Sovražniki hočejo odvrniti našo mladino od duhovnikov, nčbeno sredstvo jim ni prenizko, a to se jim ne bo posrečilo. Mladeniči, trdno stojimo kot hrast! Podpirajmo le dobre časopise, proč s tistimi, ki so že prej hujskali zoper naš shod. Izobrazimo se zlasti v gospodarski vedi, prebirajmo kmetijske časopise, bodimo varčni, da bomo enkrat dobri gospodarji. Bog živi vse mladeniče, ki se boré za naše narodne svetinje!

Karol Kumer je prinesel pozdrave vranskih mladeničev. Prišli smo sem iz dveh vzrokov. Prvič, da si pozivimo ljubezen do vere in slovenske domovine, drugič, da bi sklenili z vami prijateljsko vez. Mladeniči, združimo se! Stojimo trdno! Prej bo solnce zapustilo svojo pot kot mi slovensko domovino.

Franc Terglav iz Polzele je govoril o pijančevanju. Mladeniči, varujmo se pijančevanja! Kjer se čezmerno pije, tam ni ljubezni, ni miru, ni navdušenja za vero in domovino. Pijančevanje škoduje zdravju, imetju in časti. Po pameti živajmo alkoholne pijače!

Martin Kranjc je prinesel iz Galicije pri Celji pozdrave bralnega društva ter je v govoru zavračal nasprotnike, ki pravijo, da se s slovensčino ne pride daleč. Pokazal je na zgledih, da to ni resnica. Stojimo trdno! Kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Gosp. svetnik in župnik žalski Matija Koren so tudi povedali nekaj takih zgledov iz svojega potovanja po sveti deželi.

Alžij Čulk iz Št. Jurija ob Taboru: Prišli smo od Tabora, kjer so se nekdanji borili naši očetje zoper Turke. Prihiteli smo na drugi tabor, kamor nas kličejo v boj za naše narodne svetinje! Mladeniči, ravnajmo se po besedah, katere ima »Naš Dom« na svojem čelu: »Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike!«

Gaspar Špes iz Novcekerke: Naši očetje so se zbirali pri cerkvah, da so se branili zoper Turke. Pri cerkvah se zbiramo tudi mi, da branimo naše narodne svetinje. Bodimo zvesti svoji veri in bomo dobri na-

rodnjaki. Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

Matevž Božnik iz Dobrne je prinesel pozdrave dobrnskih mladeničev. Z veseljem smo prihiteli semkaj, ker smo vedeli, da bomo našli tu mladeniče, ki so z nami jednega duha, jedne misli in jednega srca. Lep in obširen govor je zaključil z besedami: Bog čuvaj našo lepo slovensko zemljo! Bog čuvaj slovensko domovino!

Č. g. Franc Schreiner iz Dobrne: Mladina slovenska je naš up, če je verna in narodna. Zahvalimo se za mladino, ki prehaja k tujcem. To so večinoma ljudje brez vesti in značaja. Te narodne izdajice mislijo, da jih imajo nasprotniki radi, a to ni resnica. Poslužujejo se jih samo tako dolgo, dokler jih rabijo. Mladeniči, prisezimo danes zvestobo veri in slovenski domovini! Bog živi vrle fante!

Matija Bošnjak iz Braslovč: Ganljivi govori predgovornikov so me podražili, da še jaz povzamem besedo. Prinašam pozdrave bralnega društva iz Braslovč. Pokazimo se prirediteljem tega shoda hvaležne s tem, da se bomo povsod in vsekdar ravnali po njihovih navodilih. Bodimo zvesti veri in domovini! Marsikater slovenski oče da sina študirati. A ta se mu potem izneveri, ko postane neodvisen ter preide v tabor nasprotnikov. Postane nemškutar ter se obnaša proti očetu kot Absalon proti Davidu. Takih ne bodi več med Slovenci!

Ludovik Šef prinaša pozdrave celjskih mladeničev ter se zahvaljuje prirediteljem shoda.

Shod je trajal od jedne do treh. Vmes med govori so pa vrli tamburaši udarjali na svoje mile slovenske tamburice. Posebno slovesno je bilo, ko so se govori končali. Tamburaši so zaigrali »Hej Slovani«, vsi navzoči mladeniči so se odkrili ter so navdušeno peli zraven. Na to so zapeli mladeniči istotako odkriti še lepo pesem »Lepa naša domovina« in g. župan Koren je zaključil shod z navdušenimi živio-klici na pepeža Pija X. in cesarja Franca Jožefa.

Omeniti mi je, da je pri posameznih govorih bilo velikansko navdušenje, mladeniči so res častno rešili svojo nalogo. Prišlo je tudi nekaj pozdravov.

Odhod.

Na to so bile v cerkvi pete litanije Matere božje. Po litanijah so pa mladeniči odšli ter se odpeljali domov med živahnimi živio-klici. Bil je najlepši red, nasprotniki so mirovali.

Skrbel bom, da me bodo spoznali za svojega prihodnjega gospodarja.

»Res?« vsklikne deklica veselo. »No to me zelo veseli, tako me vesele, da se ne morem izraziti. Tvoji dobri stariši pa tudi zasluzijo, da jim delaš veselje namestu žalosti. Tudi ti sam boš imel večje veselje in občutil večjo srečo, če boš ubogal svoje stariše. Pa povej mi, kako se je to zgodilo, da si se nakrat tako spremenil? To je vendar skoro čudež!«

»Res je čudež, Jelica, pravi čudež«, reče mladenič in pogleda deklici ljubeznivo v oči. »Čakaj, da ti povem, kako je vse to prišlo. Včeraj okoli petih popoldne sem tako brez dela ležal doma in premišljeval. Nakrat se mi je zdelo, kakor da bi se mi odprle oči, začel sem se sramovati svojega prejšnjega življenja ter sem sklenil, se poboljšati in priden postati. Kaj misliš, Jelica, kako je to prišlo, da sem prišel k spoznanju? Ti tako čudno gledaš, morda ne veruješ na čudež?«

»Tega me Bog obvaruj«, mu hitro odgovori deklica, »zelo bi se pregrešila, če bi dvomila o čudežih. Saj je nama z materjo še le komaj včeraj na čudežen način pomagala Marija v Gozdu, katero sem prosila pomoči.«

»Kaj praviš?« reče fant začudeno. »Tvoja mati ima majhno hišico in je še celo bolana;

sem pač slab človek, da vaju nisem še nič obiskal. Toda če ti je prav, pridem čez par dni. Zdaj te nočem več zadrževati, sicer izostaneš predolgo. Pozdravi mi mater in jim reci, da jim želim, da bi kmalu okrevali. Samo bojim se, da ne mislijo posebno dobro o meni.«

»Bodi brez skrbi, Dragomir«, potolaži ga deklica, »jaz te še preveč hvalim. Zato tudi upam, da ne slišim več o tebi nobene nemnosti.«

»Javno me smeš ošteti, če boš še enkrat o meni kaj slabega slišala«, zagotavlja fant. »Srečno, Jelica! Zdaj pa moram iti, kajti stara klepetalka naju opazuje iz za vogla in potem prideš še v slabo ime.«

Krepko stisne deklici roko, dene sekuro na ramo ter odide s hitrimi koraki. Jelica pa hiti k trgovcu, kjer nakupi, kar je potrebovala ter se napoti proti domu. Oči ji žare srčnega veselja in njene ustnice se srečno smehljajo. — »Ona me je uslišala, spreobrnila je njegovo srce«, so šepetale njene ustnice. »O ti ljuba, zlata devica Marija!«

* * *

Z veseljem je vsak tujec gledal hišo Vršnikovih. Kakor majhen grad je ležalo lepo

Zborovanje kat. pol. društva kozjanskega na Prevorju dne 16. avgusta 1903.

Na Prevorju zborovalo je pretečeno nedeljo, dne 16. avgusta katol. polit. društvo za kozjanski okraj. Zbralo se je mnogo ljudstva od vseh strani. Prišli so Kozjani, Pilštanjčani, potem iz občin Zagorje, Sv. Vid na Planini, posebno pa se je prišlo lepo število vrlih Žusančanov. Predsednik društva otvori zborovanje in g. podpredsednik pozdravi vse navzoče, ki so prišli od blizu in daleč, posebej še g. poslanca Žičkarja, kateremu da potem besedo. V jedrnatem govoru gospod poslanec poroča o svojem delovanju in o sedanjem brezupnem političnem položaju. Po eno uro trajajočem govoru izrekla se je govorniku prisrčna zahvala in popolno zaupanje. Sledila je na to daljša debata o nameravani prevorski cesti, katera je gotovo prepotrebna ne samo za Prevorje, ampak za ves kozjanski okraj.

Sprejele so se na shodu enoglasno sledeče resolucije:

1. Zborovalci na shodu katol. političnega društva na Prevorju enoglasno sklenejo in prosijo, da se vendar enkrat spravi na dnevni red cesta čez Prevorje in merodajni faktorji naj zato skrbijo, da se ista s pomočjo države in dežele ter okr. odbora kmalu zgradi in naši poslanci naj se z vso močjo za zgradbo iste potegnejo.

2. Zbrani zborovalci pričakujejo od okrajnega odbora Šmarje, kot slovenskega zastopstva, da jih vendar podpira, ter enkrat definitivno sklene, da sprejme trasiranje, gradnjo in poznejše oskrbovanje te ceste od kozjanske meje v šmarnem okraju.

3. Obžalujemo premeščenje g. okrajnega glavarja Vistarinja in to navzlic prošnjam skoro vseh občin kozjanskega okraja in obžalujemo to tembolj, ker je bojda to povzročila le peščica brežjskih Nemcev.

4. Obsojamo ustanovitev nemškega ženskega učiteljskega v Mariboru, ker je jasno, da bo isto le za ponemčevanje Spodnje Štajerske in bo slovensko učiteljstvo le škodo trpelo.

5. Sedanja vlada ne zasluži nobenega zaupanja Slovencev, ker nima srca za Slovence, kar kaže posebno s tem, da nam nastavlja uradnike, katerih mi ne razumemo oni pa ne nas, ker ne znajo slovenski. Zato mi Slovenci zahtevamo od vlade, da nam nastavlja slovensčine zmožne uradnike, kateri imajo srce za naše ljudstvo in so iz naroda in za narod.

zidano poslopje med sadnim drevjem, med katerim se je svetil bel zid. Tudi grič, ki se dviga za poslopjem je posajen s sadnim drevjem.

Okoli hiše in gospodarskega poslopja je povsod snažno pometeno in okusno prirejeno, kamor pogleda oko.

Nekega lepega poletnega večera — nekoliko tednov po dogodkih, katere smo zgoraj popisali — sedel je na klopi debel mož z rudečim obrazom, raz katerega je sevala sama dobrosrčnost. Kadil je majhno pipico ter počasi spuščal oblake dima v zrak. Gledal je za njimi, kako so se počasi dvigali vedno višje in višje ter slednjič izginili v sinjem zraku. Večerno solnce se je ravno nagibalo proti zatonu ter zlatilo s svojimi žarki bližnje gore.

Medtem stopi na prag hiše ženica prijaznega obraza, gre počasi h klopi ter se vsede k možu: »Ali ne greš v sobo, Božidar?« ga vpraša. »Jaz mislim, da je že zate zunaj prehladno. Če se izpostaviš večernemu hladu, te bode zopet trgalo po nogi.«

(Dalje sledi.)